

Lieta C-88/03

Portugāles Republika pret Eiropas Kopienu Komisiju

Prasība atcelt tiesību aktu — Valsts atbalsts — Lēmums 2003/442/EK — Reģionālas vai vietējas pašvaldības īstenoti nodokļu pasākumi — Ienākuma nodokļa likmes samazināšana fiziskām un juridiskām personām, kas ir nodokļu maksātāji Azoru salās — Atzišana par valsts atbalstu — Selektīvs raksturs — Pamatojums ar nodokļu sistēmas raksturu un struktūru — Pienākums norādīt pamatojumu — Saderīgums ar kopējo tirgu

Generālvokāta L. A. Hēlhuda [*L. A. Geelhoed*] secinājumi, sniegti 2005. gada
20. oktobrī . . . . . I - 7119
Tiesas (virspalāta) 2006. gada 6. septembra spriedums . . . . . I - 7145

Sprieduma kopsavilkums

1. *Valstu piešķirtie atbalsti — Jēdziens — Pasākuma selektīvais raksturs (EKL 87. panta 1. punkts)*

2. *Valstu piešķirtie atbalsti — Jēdziens — Pasākuma selektīvais raksturs*
(EKL 87. panta 1. punkts)
3. *Iestāžu akti — Pamatojums — Pienākums — Apjoms*
(EKL 87. panta 1. punkts un EKL 253. pants)
4. *Valstu piešķirtie atbalsti — Aizliegums — Atkāpes — Komisijas rīcības brīvība*
(EKL 87. panta 3. punkts)

1. EKL 87. panta 1. punktā ir aizliegts valsts atbalsts, “kas dod priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai” atšķirībā no pārējiem, kas, ņemot vērā minētā režīma mērķi, faktiskā un juridiskā ziņā ir līdzīgā situācijā, proti — selektīvs atbalsts. Tomēr valsts atbalsta jēdziens neietver valsts pasākumus, kuri uzņēmumiem ir piemērojami atšķirīgi un tāpēc ir *a priori* selektīvi, ja šādas atšķirības izriet no iemaksu režīma, kurai tie atbilst, rakstura vai sistēmas.

izvirzīti īpaši nodokļu sistēmai un kas nav daļa no tās, un, no otras puses, mehānismi, kas ir ietverti pašā nodokļu sistēmā un kas ir nepieciešami, lai sasniegtu šos mērķus.

(sal. ar 52., 54. un 81. punktu)

2. Lai izvērtētu to, vai pasākums ir selektīvs, ir svarīgi noteikt atskaites punktu, bet šim atskaites punktam nav obligāti jāsakrīt ar attiecīgās dalībvalsts robežām.

Pasākumu, ar kuru tiek izdarīta atkāpe no vispārējās nodokļu sistēmas, var pamatot ar nodokļu sistēmas raksturu vai struktūru, ja attiecīgā dalībvalsts var pierādīt, ka šis pasākums tieši izriet no tās nodokļu sistēmai pamatā esošiem vai vadošiem principiem. Šajā sakarā ir jānošķir, no vienas puses, mērķi, kas ir

Tāpēc, lai novērtētu selektivitāti pasākumam, ko ieviesusi valsts noteiktas daļas pārvaldes iestāde un ar kuru dalībvalsts teritorijas daļā ir paredzēts noteikt mazāku nodokļu likmi, nekā ir spēkā pārējā

minētās dalībvalsts teritorijā, jāpārbauda, vai šī iestāde minēto pasākumu ir veikusi, īstenojot pilnvaras, kas ir pietiekami neatkarīgas no centrālās varas, un vajadzības gadījumā jānoskaidro, vai tas ir faktiski piemērojams visiem uzņēmumiem, kas dibināti, vai visām precēm, kas tiek pārdotas, teritorijā, kas ir šīs iestādes kompetencē.

tiskais un administratīvais statuss. Vēl tam ir jābūt pieņemtam tā, ka centrālā valdība tiešā veidā nevar ietekmēt tā saturu. Visbeidzot, attiecīgajā reģionā esošajiem uzņēmumiem piemērojamās valsts nodokļa likmes samazinājuma sekas nedrīkst tikt kompensētas ar citu reģionu vai centrālās valdības palīdzību vai subsīdijām.

Situācijā, kad reģionāla vai vietēja iestāde, īstenojot pilnvaras, kas ir pietiekami neatkarīgas no centrālās varas, nosaka nodokļu likmi, kas ir mazāka par valsts likmi un kas ir piemērojama tikai uzņēmumiem, kas atrodas tās kompetencē esošajā teritorijā, būtiskās tiesību normas nodokļu pasākuma selektivitātes izvērtēšanai var attiekties tikai uz attiecīgo ģeogrāfisko apgabalu, ja valsts noteiktas daļas pārvaldes iestādei it īpaši tās statusa un pilnvaru dēļ ir būtiska loma, veidojot politisko un ekonomisko vidi, kurā darbojas uzņēmumi, kas atrodas tās kompetencē esošajā teritorijā.

(sal. ar 56.–58., 62. un 65.–67. punktu)

Lai šādos apstākļos pieņemtu lēmumu varētu uzskatīt par izdotu, īstenojot pietiekami neatkarīgas pilnvaras, vispirms šo lēmumu ir jābūt pieņemušai reģionālai vai vietējai iestādei, kurai konstitucionālā līmenī ir piešķirts no centrālās valdības statusa nošķirts poli-

3. EKL 253. pantā pieprasītajam pamatojumam ir jābūt piemērotam attiecīgā akta raksturam un tajā ir jābūt skaidri un nepārprotami norādītai iestādes, apstrīdētā akta autores, argumentācijai, lai ieinteresētās personas varētu zināt veiktā pasākuma pamatojumu, bet Kopienu tiesa to pārbaudīt. Nav prasīts pamatojumā konkretizēt visus būtiskos faktiskos un tiesiskos pierādījumus, jo tas, vai akta pamatojums atbilst EKL 253. panta prasībām, ir jānovērtē, ne tikai ņemot vērā tā tekstu, bet arī kontekstu, kā arī visas tiesību normas, kas regulē attiecīgo nozari.

Šī principa piemērošana atbalsta kvalifikācijai nozīmē, ka ir jābūt norādītiem iemesliem, kāpēc Komisija uzskata, ka attiecīgajam pasākumam ir piemērojams EKL 87. panta 1. punkts. Šajā sakarā arī tad, ja no apstākļiem, kuros atbalsts ir piešķirts, izriet, ka tas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un traucēt vai apdraudēt konkurenci, Komisijai šie apstākļi vismaz ir jāmin sava lēmuma motīvu daļā.

(sal. ar 88. un 89. punktu)

4. Komisijai, piemērojot EKL 87. panta 3. punktu, ir plaša rīcības brīvība, kuras izmantošanā ietilpst ekonomiska un sociāla rakstura novērtējumi, kas jāveic Kopienų aspektā. Tiesa, kontrolējot šādas brīvības izmantošanas likumību, nevar lēmuma autora vērtējumu aizvietot ar savu attiecīgā jautājuma vērtējumu, bet tai ir tikai jāpārbauda, vai šajā vērtējumā nav pieļautas acīmredzamas kļūdas vai pilnvaru nepareiza izmantošana.

(sal. ar 99. punktu)